

English	हिंदी	اردو	عربی
heart	दिल, हृदय	دل	قَلْبٌ
he prayed	उसने दुआ की, उसने पुकारा	اُس نے دعا کی, اُس نے پکارا	دَعَا
they both ate	उन दोनों ने खाया	ان دونوں نے کھایا	أَكَلَا
he found	उसने पाया	اس نے پایا	وَجَدَ
provision	रिज़क, जीविका	رزق	رِزْقٌ
pray, call	दुआ कर, बुला	دعا کر, بلا	أَدْعُ
not	नहीं	نہیں	مَا
was	थी	تھی	كَانَتْ
mother	माँ	ماں, والدہ	أُمٌّ
immorality	सरकशी करना, बगावत करना	سرکشی کرنا, بغاوت کرنا	بَغْيٌ
remember	याद करो	یاد کرو	أَذْكُرُوا
blessings, favour	नेअमत, वरदान	نعمت	نِعْمَةٌ
expand	फैला दे	کشادہ کر دے	إِشْرَحْ
chest	सीना, छाती	سینہ	صَدْرٌ
tongue, language	ज़बान, भाषा	زبان	لِسَانٌ
he wronged, he oppressed	उसने जुल्म (अन्याय) किया	اس نے ظلم کیا	ظَلَمَ
near	पास, समीप	پاس	عِنْدَ
and	और	اور	وَ
from	से	سے	مِنْ
to, towards	तरफ, ओर	طرف	إِلَى

7	Objective and Possessive Pronouns	۷	कर्ता सर्वनाम	۷	مفعولی و اضافی ضمیریں
---	--	---	----------------------	---	------------------------------

* یہ ضمیریں چونکہ دوسرے الفاظ (فعل، اسم، حرف) سے جڑی ہوتی ہیں اسلئے انہیں ضمائر متصلہ یعنی جڑی ہوئی ضمائر (Attached Pronouns) بھی کہا جاتا ہے۔

your book (تیری کتاب) كِتَابُ + كَ = كِتَابُكَ

* جو सर्वनाम किसी संज्ञा, क्रिया या शब्द के साथ लग कर आते हैं, उन्हें कर्ता-सर्वनाम कहते हैं। (Attached Pronouns)

* Pronouns attached to *Verb and Noun* or other words are called Objective or Possessive Pronouns.

* نیچے دیئے گئے ٹیبل میں ضمائر متصلہ کے مختلف صیغے تذکیر و تانیث کی بنیاد پر تقسیم کئے گئے ہیں۔ تثنیہ اور متکلم کے تمام صیغے چونکہ مذکر اور مؤنث میں یکساں ہوتے ہیں، اس لئے انہیں مؤنث کے ٹیبل میں دہرایا نہیں گیا ہے۔

* नीचे बनाये गये खानों में सर्वनाम को उनके लिंग और संख्या के अनुसार रखा गया है। क्योंकि उत्तम पुरुष में पुल्लिंग और स्त्रीलिंग के लिये समान सर्वनाम होते हैं, इस कारण इसे अलग खानों में नहीं रखा गया।

* In the table below, Pronouns are given as per Gender and Number. In the case of *First Person* as well as in *Duals*, no change occurs in Objective or Possessive Pronouns, hence no separate table.

Male पुल्लिंग مذکر

English	हिंदी	اردو	عربی
his / him	उसका, उसे	اُسکا - اُسے	هُ ، هُ
their / them (dual, m / f.)	उन दोनों का	اُن دونوں کا	هُمَا
their / them	उनका, उन्हें	اُن کا - اُنہیں	هُم
you / your (sing.)	तेरा, तुझे	تیرا - تیری - تجھے	كَ
you / your (dual, m / f.)	तुम दोनों का	تم دونوں کا	كُما
you / your (pl.)	तुम सब का, तुम्हें	تم سب کا - تمہیں	كُم
my / me (com.)	मेरा, मुझे	میرا - مجھے	ي ، نِي
our / us (com.)	हमारा, हमें	ہمارا - ہمیں	نا

Female स्त्रीलिंग مؤنث

her	उसकी, उसे	اُسکی - اُسے	هَا
their / them	उनका, उन्हें	اُن کا - اُنہیں	هُنَّ
you / your (sing.)	तेरी, तुझे	تیرا - تیری - تجھے	كَ
you / your (pl.)	तुम्हारा, तुम्हें	تمہارا - تمہیں	كُنَّ

EXERCISE

Translate the following :

अनुवाद करें

ترجمہ کریں :

①

..... قَلَمُهُ عِلْمُهُ رَبُّهُ كِتَابُهُ
..... قَلَمُهَا عِلْمُهَا رَبُّهَا كِتَابُهَا
..... قَلَمُهُمَا عِلْمُهُمَا رَبُّهُمَا كِتَابُهُمَا
..... قَلَمُهُمْ عِلْمُهُمْ رَبُّهُمْ كِتَابُهُمْ
..... قَلَمُهُنَّ عِلْمُهُنَّ رَبُّهُنَّ كِتَابُهُنَّ

②

..... رِزْقُهُ رِسْوَلُهُ قَوْلُهُ بَيْتُهُ
..... رِزْقُهَا رِسْوَلُهَا قَوْلُهَا بَيْتُهَا
..... رِزْقُهُمَا رِسْوَلُهُمَا قَوْلُهُمَا بَيْتُهُمَا
..... رِزْقُهُمْ رِسْوَلُهُمْ قَوْلُهُمْ بَيْتُهُمْ
..... رِزْقُهُنَّ رِسْوَلُهُنَّ قَوْلُهُنَّ بَيْتُهُنَّ

③

..... عَمَلُكَ لِسَانُكَ رَبُّكَ كِتَابُكَ
..... عَمَلِكِ لِسَانِكِ رَبُّكِ كِتَابِكِ
..... عَمَلُكُمَا لِسَانُكُمَا رَبُّكُمَا كِتَابُكُمَا
..... عَمَلُكُمْ لِسَانُكُمْ رَبُّكُمْ كِتَابُكُمْ
..... عَمَلُكُنَّ لِسَانُكُنَّ رَبُّكُنَّ كِتَابُكُنَّ

4

.....	رِزْقُكَ	رَسُولُكَ	قَوْلِكَ	بَيْتِكَ
.....	رِزْقِكَ	رَسُولِكَ	قَوْلِكَ	بَيْتِكَ
.....	رِزْقُكُمَا	رَسُولُكُمَا	قَوْلُكُمَا	بَيْتُكُمَا
.....	رِزْقُكُمْ	رَسُولُكُمْ	قَوْلُكُمْ	بَيْتُكُمْ
.....	رِزْقُكُمْ	رَسُولُكُمْ	قَوْلُكُمْ	بَيْتُكُمْ

5

.....	دِينِي	لِي	رَبِّي	كِتَابِي
.....	دِينَنَا	لَنَا	رَبَّنَا	كِتَابَنَا
.....	رِزْقِي	رَسُولِي	قَوْلِي	بَيْتِي
.....	رِزْقَنَا	رَسُولَنَا	قَوْلَنَا	بَيْتَنَا

6

فَاكَلَا مِنْهَا	دَعَا زَكْرِيَّا رَبَّهُ	قَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ
.....
وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا	أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ	وَجَدَ عِنْدَ هَا رِزْقًا
.....
أَزْوَاجًا خَيْرًا مِّنْكُمْ	يَذَبْحُونَ أَبْنَاءَ كُمْ	أَذْكُرُوا نِعْمَتِي
.....
فَاذْكُرُونِي	إِشْرَحْ صَدْرِي	إِذْهَبْ بِكِتَابِي
.....
أَنْظُرْ إِلَى طَعَامِكَ	هَذَا كِتَابُنَا	رَبَّنَا ظَلَمْنَا
.....